

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Svk/48/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3022200149
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viola Takáčová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:3022200149.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobcu: O. Z., narodený XX. L. XXXX, bytom v J., B. Č.. XXX, právne zast.: JUDr. Danicou Birošovou, advokátkou a konateľkou Advokátska kancelária JUDr. Danica Birošová, s.r.o., so sídlom v Trenčíne, Piaristická č. 46/276, IČO: 36 837 857, proti žalovanému: Slovenský poľovnícky zväz, Poľovnícke združenie „Žľab" Drietoma, so sídlom v Trenčíne, Sibírska č. 697/14, právne zast.: Advokátska kancelária JUDr. Martin Bartko - JUDr. Silvia Bartková, so sídlom v Trenčíne, Piaristická č. 6667, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného - Uznesenia členskej schôdze Slovenského poľovníckeho zväzu, Poľovníckeho združenia „Žľab" Drietoma z 27. februára 2022, Číslo: 1/2022, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 09. augusta 2022, č. k. 11S/38/2022-76, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 09. augusta 2022, č. k. 11S/38/2022-76 z r u š u j e a v e c v r a c i a Správnemu súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

I.

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) postupom podľa § 191 ods. 1 písm. d/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného - Uznesenie členskej schôdze Slovenského poľovníckeho zväzu, Poľovníckeho združenia „Žľab" Drietoma z 27. februára 2022, Číslo: 1/2022, ktorým žalovaný zamietol žalobcom podané odvolanie a potvrdil disciplinárne rozhodnutie z 05. decembra 2021, Č.j. 1/2021 o vylúčení žalobcu zo Slovenského poľovníckeho zväzu, Poľovníckeho združenia „Žľab" Drietoma a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2. Krajský súd predovšetkým skúmal svoju právomoc (vecnú príslušnosť) vo veci rozhodnúť, pričom mal za to, že je v jeho právomoci prejednať žalovanú vec. Stotožnil sa s argumentáciou žalobcu, že výkon práva poľovníctva je regulovaný samostatným zákonom a je potrebné ho považovať za záujmovú samosprávu, ktorá sa vykonáva na záujmovom princípe a s presahom do verejnej správy, ktorá odôvodňuje aplikáciu § 4 písm. d/ SSP. Krajský súd mal za to, že oblasť poľovníctva (vrátane disciplinárneho trestania) zasahuje do širokej škály verejných vzťahov, a preto je poľovníctvo samostatne upravené zákonom č. 274/2009 Z.z. Uviedol, že povahou rozhodnutia v disciplinárnom konaní sa zaoberal už Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v uznesení zo 04. júna 2014, sp. zn. 4Nds/2/2014 konštatoval cit.: „ (...) Disciplinárny poriadok slúži, prostredníctvom úpravy trestania previnení proti interným predpisom SPZ, t. j. aj proti jeho stanovám, okrem iného aj na zabezpečenie dodržiavania zákona o poľovníctve, nakoľko stanovky SPZ musia byť s ním v súlade a podliehajú schváleniu štátnym orgánom na úseku správy poľovníctva. Ako represívna norma, resp. kódex uvedenej záujmovej korporácie, slúžiaca na administratívne trestanie uzavretého okruhu osôb,

založenom na ich príslušnosti k záujmovej korporácii v súvislosti so štátom regulovaným výkonom práva poľovníctva, je svojou povahou administratívna norma. Je nepochybné, že návrhom napadnuté rozhodnutia odporcu, t. j. rozhodnutia vydané v rámci dvojinštančného disciplinárneho konania, majú charakter individuálneho správneho aktu, ktorý svojim enunuciátom zásadne zasahuje do práv a povinností navrhovateľa vo vzťahu k jeho právu výkonu poľovníctva v rámci poľovníckeho združenia ako záujmovej korporácie.“ Krajský súd sa s uvedeným právnym názorom plne stotožnil a pri posudzovaní právomoci z uvedeného názoru aj vychádzal.

3. Krajský súd konštatoval, že trestanie (správne) je vážnym zásahom do práv dotknutej osoby a každý proces trestania a uloženia trestu v právnom štáte je založený na iných princípoch ako občianskoprávne vzťahy. Súčasne je toho názoru, že výkon práva poľovníctva je prísne regulovaný právnymi predpismi a nejedná sa o bežný občianskoprávny vzťah. Regulácia výkonu práva poľovníctva má presahy (prieniky) s verejnou správou, hoci ide o reguláciu záujmovej samosprávy. Tento prienik je aj v oblasti trestania členov poľovného združenia. Základným princípom trestania (aj správneho) je, že sa dokazuje vina obvinenému, a na tomto princípe je postavené aj trestanie záujmovou samosprávou (poľovným združením) svojho člena. Následne aj prieskum takéhoto rozhodnutia je postavený na prieskume rozhodnutia, či boli splnené podmienky na jeho vydanie, či je preskúmateľné, keďže uvedené rozhodnutia zásadným spôsobom zasahujú do základných práv občanov. Na rozdiel od uvedeného postupu v občianskoprávnom vzťahu a spore musí každý žalobca preukázať svoj nárok (že má pravdu), čo podlieha zásadne inému procesnému postupu zo strany súdu. Preto aj právna úprava občianskoprávných sporov je upravená zákonom č. 160/2015 Z.z. - Civilným sporovým poriadkom a prieskum správnych žalôb zákonom č. 162/2015 Z.z., pričom oba uvedené predpisy upravujú priebeh súdneho konania zásadne odlišným spôsobom. Ak by krajský súd prijal výklad žalovaného o príslušnosti občianskoprávneho súdu, tak by žalobca musel pred týmto súdom dokázať svoju nevinu, keďže to by bola jeho povinnosť v rámci preukázania dôvodnosti žaloby v občianskoprávnom konaní podľa zákona č. 160/2015 Z.z. Krajský súd mal za to, že uvedený postup by poprel základné zásady ochrany občana v právnom štáte a došlo by k denegatio iustitiae v podobe odopretia práva na prístup k súdu.

4. Následne po ustálení svojej právomoci vo veci konať krajský súd pristúpil k meritórnemu prejednaniu správnej žaloby so záverom, že rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, keď napadnuté rozhodnutie po formálnej stránke nezodpovedalo ustanoveniu § 13 ods. 3 Stanov Slovenského poľovníckeho zväzu, absentovali v ňom úvahy, ktoré viedli žalovaného k jeho rozhodnutiu, žiadnym spôsobom sa žalovaný nevysporiadal s námietkami žalobcu podanými v odvolaní s tým, že nestačí uviesť, že prvostupňový orgán podrobne zdôvodnil napadnuté rozhodnutie, prípadne, že stav vyplýva zo zápisníc, ako aj záznamov.

5. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

II.

6. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve (§ 440 ods. 1 písm. a/ SSP), rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a tiež, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP).

8. Žalovaný v prvom rade považoval za potrebné sa vyjadriť k otázke právomoci správneho súdu riešiť spory medzi členmi poľovníckeho združenia a vo vnútri poľovníckeho združenia. Poukázal na to, že v danom prípade sa nejednalo o spor v rámci práv a povinností členov Slovenského poľovníckeho zväzu alebo Slovenskej poľovníckej komory a ani sa neriešili práva a povinnosti občana v štátnej správe na úseku poľovníctva. Naopak, riešil sa vzťah žalobcu ako člena súkromnej organizácie - poľovného združenia k tomuto združeniu. Rozhodnutím žalovaného tak nemohlo byť dotknuté postavenie žalobcu v rámci Slovenského poľovníckeho zväzu ani k výkonu jeho práva poľovníctva ako takého, a teda nebolo dotknuté právo žalobcu v oblasti verejnej správy, čím je vylúčené, aby bola založená právomoc správneho súdu podľa § 4 SSP. Žalovaný ako poľovnícke združenie v zmysle § 26 Stanov Slovenského poľovníckeho zväzu je organizačnou zložkou s právnou subjektivitou pôsobiacou na území poľovného revíru, ktorý má v užívaní. Preto nie je orgánom štátnej správy na úseku poľovníctva a nie je ani

Slovenským poľovníckym zväzom. Právne postavenie tak vyplýva z § 32 ods. 2 zákona č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 274/2009 Z. z.“) a nadväzne na to v Stanovách Slovenského poľovníckeho zväzu (ďalej len „Stanovy SPZ“). V zmysle § 29 ods. 3 Stanov SPZ, členstvo v poľovníckom združení zaniká vylúčením z poľovníckeho zdrużenia, o ktorom rozhoduje v 1. stupni výbor poľovníckeho zdrużenia a v odvolacom konaní členská schôdza poľovníckeho zdrużenia, pričom žalobca bol upozornený, že týmto vylúčením z poľovníckeho zdrużenia mu nezaniká členstvo v Slovenskom poľovníckom zväze. Vo vzťahu k právomoci prejednávať tieto prípady správnym súdom, žalovaný poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu z 20. marca 2012, sp. zn. 6Nds/3/2012, zo 04. júna 2014, sp. zn. 4Nds/2/2014 a tiež rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu ako judikát R 19/2018, z ktorého vyplynulo, že „na určenie neplatnosti uznesení členskej schôdzy poľovníckeho zdrużenia sa koná a rozhoduje v civilnom sporovom konaní, na ktoré je v 1. inštancii vecne príslušný okresný súd“.

9. V ďalšej časti kasačnej sťažnosti popísal postup, ktorý viedol až k prijatiu uznesenia členskej schôdzy, v rámci ktorej bol žalobca vylúčený z poľovníckeho zdrużenia. Dodal, že rozhodnutie členskej schôdzy o vylúčení žalobcu z poľovníckeho zdrużenia spĺňa všetky náležitosti vyžadované Stanovami SPZ, ako aj Disciplinárnym poriadkom Slovenského poľovníckeho zväzu.

10. Záverom navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

11. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti žalovaného vyjadril podaním zo 07. decembra 2021 s tým, že sa stotožnil so závermi, ku ktorým došiel krajský súd; námietky žalovaného uplatnené v kasačnej sťažnosti považoval za nedôvodné. Vo vzťahu k právomoci správneho súdu na prejednanie danej veci poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Sdo/4/2012, sp. zn. 4Nds/2/2012, sp. zn. 6Nds/1/2014 a sp. zn. 4Sžo/15/2016. V ďalšom sa tiež stotožnil so záverom krajského súdu, že napadnuté rozhodnutie je neprekúmatelné pre nedostatok dôvodov a nedostatok základných náležitostí.

12. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovaného ako nedôvodnú zamietol.

IV.

13. Vyjadrenie žalobcu ku kasačnej sťažnosti bolo doručené žalovanému dňa 14. decembra 2022 na vedomie.

V.

14. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie predchádzajúce jeho vydaniu a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP došiel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovaného je dôvodná.

15. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právom alebo právom chránených záujmov fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

16. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

17. Podľa § 3 ods. 1 písm. b/ SSP, na účely tohto zákona sa rozumie rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zakladá, mení, zrušuje

alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka.

18. Podľa § 4 písm. d/ SSP, orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú právnické osoby a fyzické osoby, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

19. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

20. Podľa § 7 písm. d/ SSP, správne sudy nepreskúmajú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese.

21. Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 274/2009 Z.z., na účely tohto zákona sa poľovníckou organizáciou rozumie právnická osoba zriadená podľa tohto zákona, ktorá je organizáciou, ktorá nie je založená na účel dosiahnutia zisku, ktorá združuje občanov Slovenskej republiky, ktorí sú držiteľmi poľovníčkových lístkov, a iné fyzické osoby na účel ochrany a presadzovania oprávnených záujmov svojich členov na úseku poľovníctva, má sídlo na území Slovenskej republiky; je zapísaná v centrálnom registri, ktorý vedie ministerstvo, riadi svoju činnosť stanovami, ktoré musia byť v súlade s týmto zákonom a ostatnými, všeobecne záväznými právnymi predpismi.

22. Podľa § 32 ods. 2 zákona č. 274/2009 Z.z., poľovnícka organizácia môže mať svoje organizačné zložky, ktoré majú právnu subjektivitu v rozsahu určenom v stanovách poľovníckej organizácie.

23. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 274/2009 Z.z., orgánmi štátnej správy na úseku poľovníctva sú:

- a/ ministerstvo,
- b/ okresný úrad v sídle kraja,
- c/ okresný úrad.

24. Podľa § 80 ods. 9 zákona č. 274/2009 Z.z., občianske združenie registrované na výkon práva poľovníctva podľa osobitného predpisu je poľovníckou organizáciou podľa tohto zákona.

25. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“), správnym orgánom je štátny orgán, orgán územnej samosprávy, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

26. Od 01. júna 2023 nadobudol účinnosť zákon č. 151/2022 Z.z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (reforma súdnictva), ktorým boli zriadené Správny súd v Banskej Bystrici, Správny súd v Bratislave a Správny súd v Košiciach (ďalej len „správne sudy“). V zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 151/2022 Z.z., správne sudy začnú svoju činnosť 01. júna 2023. Výkon súdnictva prechádza od 01. júna 2023 z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, v ktorých je od 01. júna daná právomoc správnych súdov.

27. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zrušil uznesenie členskej schôdze Slovenského poľovníckeho zväzu, Poľovníckeho združenia „Žľab“ Drietoma (ďalej len „Poľovnícke združenie“) z 27. februára 2022, Číslo: 1/2022, ktorým bol žalobca s konečnou platnosťou vylúčený z Poľovníckeho združenia z dôvodu konania proti záujmom poľovníckeho združenia a porušenia interných predpisov a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov. V danom prípade, spornou otázkou zostalo, či správne mu súdu z ustanovení SSP vyplýva právomoc preskúmať rozhodnutia (uznesenia členskej schôdze poľovníckeho združenia) všeobecne, čo sa týka postavenia poľovníckych združení, respektíve konkrétne v prejednávanej príhode možnosť preskúmať rozhodnutie vo veci vylúčenia člena poľovníckeho združenia, a teda, či je daná v tejto veci právomoc správneho súdu, alebo naopak je daná právomoc civilného súdu. Z tohto dôvodu najvyšší správny súd zameral svoju pozornosť na zodpovedanie tejto otázky, ktorú v danom prípade považoval za kľúčovú.

28. Na začiatok najvyšší správny súd uvádza, že do prijatia zákona č. 274/2009 Z.z., t.j. do 31. augusta 2009, bolo poľovnícke združenie občianskym združením, registrovaným na výkon práva poľovníctva, na ktoré sa vzťahovali ustanovenia zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení účinným do 31. augusta 2009 (pozri § 1 ods. 3 menovaného zákona v uvedenom znení). Následne dňa 01. septembra 2009 došlo k prijatiu zákona č. 274/2009 Z.z., ktorá skutočnosť sa previla aj v novelizácii ustanovenia § 1 ods. 3 zákona č. 83/1990 Zb., na základe ktorej sa na združovanie občanov za účelom výkonu práva poľovníctva už zákon č. 83/1990 Zb. nevzťahoval. Inak povedané, počnúc nadobudnutím účinnosti zákona č. 274/2009 Z.z. došlo k vyňatiu poľovníckych združení spod pôsobnosti zákona č. 83/1990 Zb. a k ich „autonómnemu zastrešeniu“ pod samostatný zákon č. 274/2009 Z.z., ktorý komplexne rieši otázky vecne týkajúce sa oblasti výkonu poľovníctva.

29. Poľovnícke združenie, o aké sa jedná v tu prejednáwanej veci, je poľovníckou organizáciou podľa § 32 v spojení s § 80 ods. 9 zákona č. 274/2009 Z.z. Poľovnícke združenie ako organizačná zložka Slovenského poľovníckeho zväzu je prostredníctvom Slovenského poľovníckeho zväzu členom Slovenskej poľovníckej komory s tým, že ako člen Slovenskej poľovníckej komory sa podieľa na chove zveri, starostlivosti o zver a jej životné prostredie vrátane jej lovu. Má vlastné stanovky upravujúce jeho názov, poslanie, pôsobnosť, cieľ a rozsah, organizačnú štruktúru, členstvo, práva a povinnosti členov, orgány (členská schôdza, výbor, dozorná rada), členskú disciplínu, hospodárenie, zánik. Stanovky poľovníckeho združenia následne dopĺňa Domáci poriadok, ktorý bližšie definuje práva a povinnosti členov, systém prác a riadenia činnosti poľovníckeho združenia tak, aby výkon práva poľovníctva a jeho organizácia boli v súlade so zákonmi, predpismi, záujmami a cieľmi poľovníctva a spoločnosti. V oblasti disciplinárnej sa poľovnícke združenie riadi Disciplinárnym poriadkom Slovenského poľovníckeho zväzu.

30. Poľovnícke združenie nie je orgánom štátnej správy ani orgánom územnej samosprávy. Rovnako podľa názoru súdu nie je orgánom záujmovej samosprávy, na rozdiel od Slovenskej poľovníckej komory, ktorú možno považovať za verejnoprávnu korporáciu a nositeľa záujmovej samosprávy. Tá predstavuje jednu z foriem výkonu verejnej moci. V slovenskom právnom poriadku to formálne dokazuje napríklad aj § 1 ods. 2 Správneho poriadku, podľa ktorého správnym orgánom je štátny orgán, orgán územnej samosprávy, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Takéto postavenie Správny poriadok nepriznáva orgánom občianskych či iných združení. Samospráva (či už územná, alebo aj záujmová) je totiž verejnou správou uskutočňovanou inými verejnoprávnymi subjektmi než štátom (pozri napr. Skulová, S. Základy správnej vedy. Brno : Masarykova univerzita, 2014. s. 52). Záujmovú samosprávu je potrebné považovať za prvok demokratickej formy vlády, pretože rovnako ako právny štát, s ktorým sa spája ústavná ochrana mnohých princípov, tak aj demokratický štát implikuje súbor princípov, foriem a metód uplatňovania verejnej moci a jednou z nich je záujmová samospráva. Aspektom demokratického štátu je totiž nepochybne aj decentralizácia výkonu verejnej moci nemysliteľná bez samosprávneho prvku (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. marca 2016, sp. zn. PL. ÚS 19/2014).

31. Poľovnícke združenie je právnickou osobou zriadenou podľa zákona č. 274/2009 Z.z., ktorá nie je založená na účel dosiahnutia zisku, združujúcou občanov Slovenskej republiky, ktorí sú držiteľmi poľovníckych lístkov, a iné fyzické osoby na účel ochrany a presadzovania oprávnených záujmov svojich členov na úseku poľovníctva, má sídlo na území Slovenskej republiky; je zapísaná v centrálnom registri, ktorý vedie ministerstvo, riadi svoju činnosť stanovami, ktoré musia byť v súlade s týmto zákonom a ostatnými, všeobecne záväznými právnymi predpismi. Podľa SSP sa za orgány verejnej správy považujú aj právnické osoby a fyzické osoby, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy (§ 4 písm. d/ SSP). Rozhodnutia poľovníckeho združenia by podliehali súdnemu prieskumu v správnom súdnictve v prípade, ak by sa týkali oblasti verejnej správy a zákon (nie predpis nižšej právnej sily, alebo interný akt) by im v tomto smere zveril právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb. Aj keď pojem „verejnej správy“ nie je možné dostatočne pozitívne vymedziť, možno ho charakterizovať tak, že sa jedná o realizáciu verejnej moci, ktorá má sledovať určitý verejný cieľ alebo záujem alebo realizáciu zákona, ktorá je vykonaná osobami, ktoré nie sú osobami nezávislými (od štátu). Možno pod ňou rozumieť správu verejných záležitostí, realizovanú ako prejav výkonnej moci v štáte, je správou vo verejnom záujme a subjekty, ktoré ju vykonávajú, ju realizujú ako zákonom uloženú povinnosť, a to z titulu svojho

postavenia ako verejno-právnych subjektov. Verejnú správu v zmysle organizačnom predstavujú nielen subjekty ich primárneho výkonu, t.j. štát prostredníctvom vlastných orgánov, ale tiež prostredníctvom verejnoprávných subjektov ako predstaviteľov a nositeľov verejnej moci. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. S poukazom na podstatu prejednávanej veci je nesporné, že rozhodnutie, o aké ide v tu prejednávanej veci, je síce rozhodnutím o právach a povinnostiach člena združenia ako fyzickej osoby, ale nie je rozhodnutím vydaným vo verejnom záujme (v oblasti verejnej správy); jedná sa o rozhodnutie vydané výlučne v rámci vnútornej autonómie poľovníckeho združenia. V prejednávanej veci sa žalobca dopustil porušenia Stanov a Domáceho poriadku poľovníckeho združenia, t.j. predpisov vykazujúcich výlučne súkromnoprávny charakter, keďže boli vydané poľovníckym združením, ktoré má povahu právnickej osoby. Ani zákon č. 274/2009 Z.z., ani žiaden iný zákon poľovníckym združeniam nezveril rozhodovaciu právomoc o právach a povinnostiach ich členov práve z dôvodu, že tieto sú internou, súkromnoprávnou záležitosťou združenia. Zákon č. 274/2009 Z.z. neupravuje priamo vzťahy medzi členmi poľovníckej organizácie - poľovníckeho združenia, iba všeobecne ustanovuje, že poľovnícka organizácia riadi svoju činnosť stanovami (§ 32 ods. 1 písm. d/).

32. Podporne možno poukázať na uznesenie najvyššieho súdu z 08. novembra 2018, sp. zn. 1KO/35/2018, v ktorom súd uviedol cit.: „(...) Najvyšší súd Slovenskej republiky už podľa prechádzajúcej právnej úpravy (Občiansky súdny poriadok) účinnnej do 30. júna 2016 sa ustálil v názore, že orgány poľovníckeho združenia ako súkromnoprávne osoby rozhodujú na základe Stanov združenia v záujmovej oblasti svojich členov, teda iba v oblasti súkromnej, nie v oblasti verejnej a že na konanie nie sú splnené podmienky pre súdny prieskum ich rozhodnutia podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, upravujúcej správne súdnictvo. Ich rozhodnutia nie sú realizáciou verejnej moci, ani nesledujú žiaden verejný cieľ alebo záujem, ani nerealizujú zákon, ale interný predpis združenia, ktorým sú Stanovy. Zákon č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve, ani žiadny iný zákon poľovníckym združeniam nezveril rozhodovaciu právomoc o právach a povinnostiach ich členov práve z dôvodu, že tieto sú internou, súkromnoprávnou záležitosťou združenia. Preto ich rozhodnutia nemôžu podliehať súdному prieskumu v správnom súdnictve v zmysle § 244 ods.2 O.s.p. Takémuto prieskumu by podliehali len v prípade, ak by sa týkali oblasti verejnej správy a zákon (nie predpis nižšej právnej sily, alebo ich interný akt) by im v tomto smere zveril právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb.“ V obdobnom zmysle rozhodol najvyšší súd tiež vo veci vedenej pod sp. zn. 1KO/4/2020.

33. Záverom najvyšší správny súd poukazuje tiež na právny názor vyslovený Ústavným súdom Slovenskej republiky v náleze zo 16. marca 2016, sp. zn. PL. ÚS 19/2014 týkajúci sa postavenia poľovníckych organizácií, v rámci ktorého poukázal na predchádzajúcu judikatúru najvyššieho súdu a uviedol, že cit.: „(...) Druhou obdobne problematickou črtou praktického chápania postavenia poľovníckych organizácií je judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zjavne vychádzajúca z právneho názoru, podľa ktorého sú poľovnícke organizácie subjektmi záujmovej samosprávy, a teda sú nadané výsadami verejnej moci. Spočiatku síce najvyšší súd vo väzbe na § 32 zákona o poľovníctve správne judikoval, že „v prípade rozhodnutia orgánov poľovníckeho združenia o vylúčení niektorého z členov združenia... takéto rozhodnutie je síce rozhodnutím o právach a povinnostiach člena združenia ako fyzickej osoby, ale nie je rozhodnutím vydaným v oblasti verejnej správy. Orgány poľovníckeho združenia... rozhodujú na základe stanov združenia v záujmovej oblasti svojich členov, teda iba v oblasti súkromnej, nie v oblasti verejnej. Ich rozhodnutia nie sú realizáciou verejnej moci, ani nesledujú žiaden verejný cieľ alebo záujem, ani nerealizujú zákon, ale interný predpis združenia, ktorým sú Stanovy.“ (uznesenie najvyššieho súdu z 20. marca 2012 vo veci sp. zn. 6 Nds 3/2012). Neskôr však najvyšší súd svoj postoj zmenil, a to počnúc rozsudkom z 22. augusta 2012 vo veci sp. zn. 2 Sdo 4/2012, v ktorom na podklade podrobnej rekapitulácie právnej úpravy poľovníctva vykazujúcej črtu verejného záujmu jednoznačne zaujal názor, podľa ktorého „podľa zákona č. 274/2009 Z. z. sa poľovnícke združenie považuje za orgán záujmovej samosprávy na úseku správy poľovníctva“. Citovaný názor bol neskôr zopakovaný napríklad v uznesení sp. zn. 6 Nds 1/2014 z 10. apríla 2014. Ústavný súd k ustávajúcej sa judikatúre najvyššieho súdu uvádza, že v právnom štáte je absolútne vylúčené priznať akejkoľvek právnickej osobe verejno-mocenské oprávnenia bez explicitnej opory v zákone. Zákon o poľovníctve žiadne prerogátiva verejnej moci poľovníckym organizáciám nepriznáva. Eventuálne rozhodnutie stanovami určeného orgánu poľovníckej organizácie o vylúčení svojho člena nie je výkonom verejnej moci (ani verejnej správy), pretože ide o rozhodnutie súkromno-právneho subjektu

(poľovníckej organizácie ako právnickej osoby) o svojom členovi, a teda o súkromno-právnych pomeroch tohto člena. Na tom nič nemení skutočnosť, že zákon o združovaní sa na združovanie občanov na výkon práva poľovníctva nevzťahuje, čo je z hľadiska združovacej podstaty poľovníckych organizácií iba formálna záležitosť. Nič na tom nemení dokonca ani skutočnosť, že výkon práva poľovníctva vykazuje evidentný verejnoprávny rozmer. V slovenskom právnom prostredí existuje množstvo občianskych združení a iných subjektov tzv. tretieho sektora, ktorých nezisková aktivita je vecne orientovaná na sféru priraditeľnú k verejnému záujmu (oblasť starostlivosti o sociálne odkázaných, oblasť zdravotníctva, sféra starostlivosti a ochrany o životné prostredie, o kultúrne pamiatky a pod.). U žiadneho z týchto subjektov to však ipso facto nemá za následok jeho právnu kvalifikovateľnosť ako subjektu záujmovej samosprávy podieľajúceho sa na výkone verejnej moci. Samotná orientácia aktivity príslušného subjektu na spoločenské vzťahy zahŕňajúce evidentný prvok verejného záujmu nepostačuje pre záver o danosti verejnomocenského postavenia tohto subjektu. K popísanej orientácii nevyhnutne musí pristúpiť aj explicitné zákonné zakotvenie pôsobnosti a právomoci, v súhrne teda kompetencie ako nevyhnutnej podmienky verejno-mocenského postavenia. V právnom štáte je totiž iba zákonodarca oprávnený takéto postavenie priznať.“ Uvedený záver potvrdil Ústavný súd Slovenskej republiky aj v relatívne aktuálnom uznesení z 08. decembra 2022, sp. zn. III. ÚS 684/2022.

34. Možno teda uzavrieť, že uznesenie členskej schôdze poľovníckeho združenia o vylúčení člena z poľovníckeho združenia je síce svojou povahou rozhodnutím o právach a povinnostiach člena združenia (fyzickej osoby), nie je však rozhodnutím, ktoré by bolo vydané vo verejnom záujme, respektíve v dôsledku výkonu verejnej moci ako takej. Vzťah poľovníckeho združenia a jeho člena je vzťahom súkromnoprávnym, o ktorom sa koná a rozhoduje v civilnom sporovom konaní, preto nespadá do oblasti verejnej správy.

35. Vzhľadom na zistenú procesnú vadu - nedostatok právomoci správneho súdu - najvyšší správny súd sa bližšie nezaoberal ďalšími námietkami uplatnenými žalovaným v kasačnej sťažnosti.

36. Vychádzajúc tak z vyššie uvedeného, a najmä na skutočnosť o nedostatku právomoci správneho súdu v predmetnej veci konať a rozhodnúť, najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť žalovaného vyhodnotil ako dôvodnú, a preto podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil rozsudok krajského súdu a vec vrátil Správnomu súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie (pozri bod 26 tohto rozsudku). Správny súd v Banskej Bystrici rozhodne aj o náhrade trov kasačného konania v zmysle § 467 ods. 3 SSP.

37. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.